

**VERKIEZINGSPROGRAMMA
OPSTERLANDERS
2010-2014**

7 december 2009

VOORWOORD

Waar staan we voor?

De harde kern van ons programma is kort samengevat “actieve betrokkenheid”. Die woorden gebruiken we het liefst als we serieus werk maken van het leefbaar houden van Opsterland. Bij de uitwerking daarvan staan we steeds voor de vraag hoe je samen met de bevolking vorm geeft aan de verantwoordelijkheid voor die leefbaarheid.

OpsterLanders wil resultaten en actie zien. OpsterLanders wil investeren in een leefbaar en een duurzaam Opsterland. Ondanks een forse investering voor de komende vier jaar van bijna € 30 miljoen zal OpsterLanders zich hiervoor inzetten. OpsterLanders heeft de ambitie om minimaal met 3 raadsleden in de nieuwe raad vertegenwoordigd te zijn, waardoor de mogelijkheid zich dan zal voordoen als coalitiepartner een wethouder te leveren.

In de maand januari 2010 starten we met een dorpentour waar we het verkiezingsprogramma en onze plannen zullen uitleggen. En nog veel meer.

Is bij u de nieuwsgierigheid voldoende opgewekt? U kunt het programma nu downloaden via www.opsterlanders.nl en het thuis op uw gemak doornemen of uitprinten. Uw reactie is welkom.

INHOUDSOPGAVE

hoofdstuk 1 Speerpunten van OpsterLanders	4
hoofdstuk 2 Waar staan we voor?	5
hoofdstuk 3 De visie van OpsterLanders op de gemeente	6
hoofdstuk 4 Wat kunt u van OpsterLanders verwachten?	7
hoofdstuk 5 Sociaal beleid	8
hoofdstuk 6 Milieu en duurzaamheid	11
hoofdstuk 7 Duurzaam werken en wonen	13
hoofdstuk 8 Cultuur	16
hoofdstuk 9 Natuur, landbouw, recreatie en verkeer	17
hoofdstuk 10 Levendige dorpen en goed basis onderwijs	19
hoofdstuk 11 Financieel beleid	21
hoofdstuk 12 Intergemeentelijke samenwerking/herindeling	22

speerpunten

Milieu

Natuur en landschap
Duurzaamheid
Diervriendelijkheid
Levenskwaliteit

Werk en Inkomen

Langdurigheidstoeslag
Plan van de Arbeid

Aanpak van de recessie
Aanpak alcohol- en
drugsproblemen

Cultuur bereikbaar
Stimulering Friese taal

Aanpak van de leeg-
stand

Helder en inspirerend
bestuur

Duurzaam beleid

Keuze voor kwaliteit

HOOFDSTUK 1 SPEERPUNTEN VAN OPSTERLANDERS

wat wil OpsterLanders

OpsterLanders staat voor het **verantwoord 'gebruik' van natuur en landschap**, de inpassing van land- en tuinbouw, verantwoord toerisme, een eigen klimaatbeleid van de gemeente, **afwijzing van de afvaloven in Harlingen** en de nadruk op **bloei in plaats van op groei**.

OpsterLanders staat voor **werk en inkomen**, vrijwilligerswerk, een vrijwilligerssteunpunt en **maximale inspanning voor verbeteringen voor de laagstbetaalden**.

Ook werken we aan een **langdurigheidstoeslag, verbetering van de werkgelegenheid** ('Plan van de Arbeid') en **versterking van de bedrijvigheid**.

OpsterLanders voert een **actief welzijnsbeleid**. We pakken de alcohol- en drugsproblematiek en de recessie aan en we voeren de Wet Maatschappelijke Ondersteuning uit.

OpsterLanders maakt **cultuur bereikbaar**, bevordert de Fryske taal in en vanuit de school en het gemeentehuis en werkt aan de **instandhouding van historische gebouwen** en mooie plekken. Bovendien zorgt OpsterLanders voor een **gestructureerde aanpak van leegstand**.

OpsterLanders belooft de inwoners van OpsterLand **helder en inspirerend bestuur**. De inwoners staan bij ons voorop, we zorgen voor **interactieve beleidsvorming** en het **helder uitdragen van het beleid**, bijvoorbeeld via de website.

Het beleid van OpsterLanders draagt op inhoud en op uitvoeringsmogelijkheid (zoals financiële haalbaarheid) het **keurmerk van duurzaamheid**.

OpsterLanders kiest voor kwaliteit – niet alleen voor groei. We volgen de uitvoering van het beleid kritisch. OpsterLanders vindt dat de raad meer initiatief moet nemen, we zijn voor het referendum en kijken met open vizier naar de gemeentelijke herindeling.

speerpunten

Actieve betrokkenheid

Samen verantwoordelijk
voor de leefbaarheid

Een gemeente die
luistert naar haar
inwoners

Serius nemen van
klachten van dorpsbe-
woners

Een bijdrage leveren
tegen normvervaging
en handhaving van
samen afgesproken
regels

HOOFDSTUK 2 WAAR STAAN WE VOOR

wat wil OpsterLanders

De harde kern van ons programma is kort samengevat '**Actieve Betrokkenheid**'. Die woorden gebruiken we het liefst als we serieus werk maken van het leefbaar houden van Opsterland.

Bij de uitwerking daarvan staan we steeds voor de vraag hoe we **samen met de bevolking** vorm geven aan de verantwoordelijkheid voor die leefbaarheid.

OpsterLanders gaat daarin veel verder dan wat op dit moment gangbaar is. De praktijk van vandaag leert dat het accent ligt op het procedureel regelen van de betrokkenheid van de bevolking en dat de inspraak alleen nog om de uitvoering gaat. Deze werkwijze wordt terecht afgedaan als regentesk en roept, los van de kwaliteit van het besluit, altijd verzet op. **Het draagvlak bij de bevolking** ontbreekt namelijk vanaf de start en dat is fnuikend voor de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de bevolking en de politiek.

Echte inspraak is er niet omdat belangrijke keuzes al voor u gemaakt zijn. OpsterLanders betoogt met de grootste **nadruk dat dit anno 2010 niet meer kan.**

De **beleidsontwikkeling** in Opsterland willen we **vanaf het begin met de direct betrokkenen vormgeven**. Mensen zijn mondig en gaan niet automatisch akkoord met wat over hun hoofd heen wordt beslist.

Bovendien is de **kennis** van de mensen in de dorpen, van lokale organisaties, van bedrijven en van verenigingen **onontbeerlijk** om een compleet beeld te krijgen van de mogelijkheden en onmogelijkheden.

Dit heet **interactieve beleidsvorming**. Een instrument dat ruimte geeft om draagvlak voor duurzame oplossingen te creëren tegen lage maatschappelijke kosten.

speerpunten

Samenspraak met
de bevolking

Maatwerk leveren

Inwoners stimuleren
tot inspraak

Dorpsvisies belangrijke
bouwstenen

Draagvlak is het kern-
woord

Referendum, enquête
en burgerinitiatief
als bestuurlijke
instrumenten

HOOFDSTUK 3 DE VISIE VAN OPSTERLANDERS OP DE GEMEENTE

wat wil OpsterLanders

Wat betekenen de speerpunten van OpsterLanders voor onze visie op de gemeentelijke overheid?

OpsterLanders wil een **toegankelijke gemeente** die **openstaat voor ideeën**. Een gemeente die haar beleidsontwikkeling en -uitvoering doet in samenspraak met direct betrokken inwoners, zonder daarbij de afweging tussen algemeen belang en deelbelang uit de weg te gaan.

De **gemeente** moet creatief zijn, **maatwerk leveren** en efficiënt werken. De elektronische dienstverlening (website!) moet belangrijk verbeterd worden.

De gemeente moet niet snel zelf oplossingen aandragen om ze vervolgens weer snel in te trekken of te wijzigen. De gemeente moet **bereid zijn te incasseren en te leren van kritiek**. De gemeente moet de bewoners **stimuleren tot inspraak**.

Daarom vinden wij **dorpsvisies zo belangrijk**. Dorpsvisies zijn de door de dorpen aangedragen bouwstenen voor nieuw beleid. De dorpsvisies moeten om de vier jaar bijgesteld worden en ook tegen elkaar worden afgewogen om voor de hele gemeente een goede balans te krijgen.

Draagvlak is voor OpsterLanders het **kernwoord**. OpsterLanders pleit voor **actieve panels** (samengesteld uit op het onderwerp gespecialiseerde deskundigen). Zulke panels, die wisselend van samenstelling zijn, kunnen de gemeente met hun kennis en ervaring **ondersteunen bij de beleidsontwikkeling**.

Daarnaast moeten we binnen de gemeente Opsterland bij allerlei besluiten meer gebruikmaken van de hulpmiddelen **referendum, enquête en burgerinitiatief**.

Als gemeenteraadsvergaderingen vooral over een bepaald dorp gaan, dan moet de vergadering in dat dorp worden gehouden.

OpsterLanders heeft in september 2009 een voorstel voor een referendumregeling ingediend.

speerpunten

Kracht uit lokale kennis

Actief en herkenbaar

Bevolking centraal

Integriteit is ons anker

Schoon, veilig en prettig
leven in Opsterland

Luisteren naar de
inwoners

Besluiten nemen op
argumenten in plaats
van populisme

Samenwerken met
anderen

Een goede en betaal-
bare infrastructuur

Geen napraterij en
populisme

HOOFDSTUK 4 WAT KUNT U VAN OPSTERLANDERS VERWACHTEN

wat wil OpsterLanders

- OpsterLanders is een lokale partij en een samenwerkingsverband opgericht door Groen Links, D66* en de groepering Opsterland Anders, die zijn **kracht** haalt uit de **kennis** van plaatselijke situaties, plaatselijke belangen, plaatselijke kansen en mogelijkheden.
- OpsterLanders is een **zelfbewuste, actieve** partij om veranderingen ten goede door te voeren en herkenbaar te zijn **voor elke inwoner**. OpsterLanders was in de gemeenteraad de partij die initiatieven nam en daar gaan we mee door.
- OpsterLanders wil een alternatief ontwikkelen voor gevestigde-orde-politiek. Daar waar mogelijk oorzaken aanpakken en de **betrokkene/bevolking centraal** stellen.
- OpsterLanders wil met haar opvattingen en uitstraling een bijdrage leveren tegen normvervaging, waarbij integriteit het ankerpunt is.
- OpsterLanders streeft naar een **schoon en veilig Opsterland** waar het prettig is om te leven; waar het de moeite loont om betrokken te zijn bij de gemeente.
- OpsterLanders zal **luisteren** naar de mensen die wonen en/of werken in Opsterland om richting te geven aan het gemeentebeleid.
- OpsterLanders zal **afstand nemen van populisme** in de gemeenteraad. Besluiten nemen doe je na een goede afweging en op basis van goed onderbouwde argumenten.

We hebben de afgelopen jaren gezien dat het slaken en oppikken van kreten grote invloed heeft op de richting van beleid. Ook hebben we gezien dat meningen in de samenleving te lang werden genegeerd.

Niet luisteren naar de bevolking en niet met twee benen in de samenleving staan leveren het gevaar op dat verkeerde bouwstenen worden gebruikt.

Napraterij en populair willen zijn vormen geen goede bouwstenen voor een degelijk en breed gedragen beleid.

* D66 wil in 2010 weer zelfstandig aan de verkiezingen deelnemen

speerpunten

Betrokken bij mensen

Voor elkaar zorgen

Zaken goed op elkaar afstemmen

Verhoging van de langdurigheidstoeslag

Actie Gouden Turf

Vrijwilliger met uitkering

Verhoging minima-regelingen tot 120% van het minimumloon

HOOFDSTUK 5 SOCIAAL BELEID

In hoofdstukken 5 tot en met 12 leest u in het kort de plannen van OpsterLanders op de diverse terreinen voor de komende raadsperiode.

wat wil OpsterLanders

Voor OpsterLanders betekent sociaal beleid: **onderlinge betrokkenheid** bij alle mensen in onze gemeente met bijzondere aandacht voor hen die minder weerbaar zijn.

We verzetten ons tegen (stille) armoede en uitsluiting. We moeten **stimuleren dat mensen zorg voor elkaar hebben** en niet vluchten in individualistisch gedrag.

Wij vinden het ook belangrijk dat werk, onderwijs en welzijn goed op elkaar zijn afgestemd, en dat in het beleid niet langs elkaar heen wordt gewerkt.

OpsterLanders heeft een voorstel gedaan om de **langdurigheidstoeslag voor de minima te verhogen** en dit voorstel is aangenomen.

OpsterLanders besteedt veel aandacht aan vrijwilligers (organisaties). Dit doen we onder meer door bijeenkomsten voor vrijwilligers te organiseren en door ieder jaar **DE GOUDEN TURF** uit te reiken aan een door de bevolking gekozen **VRIJWILLIGER(organisatie) VAN HET JAAR**.

OpsterLanders heeft een voorstel ingediend om **vrijwilligerswerk met behoud van uitkering te stimuleren**.

We blijven pleiten voor het **ruim inzetten van de gelden voor de minima**, vooral voor alleenstaande ouders met schoolgaande kinderen. Verhoging tot **120% van het minimumloon** voor alle minimaregelingen.

speerpunten

Vrijwilligerswerk met behoud van uitkering stimuleren

Een vacaturebank in Opsterland

Meer waardering voor vrijwilligers

Een schone en veilige leefomgeving

Zichtbare nummering in buitengebied

Steun aan integratie vluchtelingen

Bestrijding alcoholmisbruik

Eigen plan met maatregelen en acties om de alcoholproblemen op te lossen

Vervroegen sluitings-tijden horeca

Meer variatie in aanbod jongerenwerk

wat wil OpsterLanders

Daarnaast willen we:

1. Een stimuleringsregeling voor **uitkeringsgerechtigden die vrijwilligerswerk** doen (onderdeel van de re-integratieverordening WWB)
2. Een **vrijwilligerssteunpunt/vacaturebank** om
 - vraag en aanbod goed op elkaar af te stemmen
 - vrijwilligers te ondersteunen en te scholen

Vrijwilligerswerk in organisaties, sport en in de zorg is het cement van onze samenleving!

OpsterLanders vindt het voorkomen en bestrijden van (een gevoel van) onveiligheid een wezenlijk gemeentelijke taak. **Toezicht, preventie, hulpverlening en advisering moeten samengaan.** Er moet zichtbare nummering in het buitengebied komen, want hulpverleners raken in het duister de weg kwijt.

Vluchtelingen en mensen met een buitenlandse achtergrond **moeten ondersteund worden bij hun integratie** in de dorpsamenleving.

Bestrijding van huiselijk geweld heeft hoge prioriteit.

OpsterLanders heeft in 2007 de raad overtuigd, dat **overmatig alcoholgebruik door de jeugd aangepakt moet worden.** Dit gebeurde en gebeurt via de actie 'Vroeg op stap'.

OpsterLanders wil **een sluitende aanpak voor de alcoholproblematiek.** Niet verpakt in een integraal veiligheidsplan, maar in een eigen plan met maatregelen en acties.

OpsterLanders zal zich inzetten om **de sluitingstijden van de horeca te vervroegen.** Onze gemeente zal zich daarin een voorbeeld moeten tonen. Zeker om in Fryslan een uniforme regeling te krijgen.

Jongeren hebben ruimte nodig om te experimenteren en hun eigen weg te vinden. **Er moet meer diversiteit komen in het aanbod van jongerenactiviteiten.** Er moeten in ieder dorp sportplekken zijn voor de jeugd. OpsterLanders steunt een **eigen jongerenruimte/centrum**, c.q. een jongerenontmoetingsplaats. We moeten voorkomen dat door de locatiekeuze voor jongerenactiviteiten een aanzuigende werking ontstaat naar jongere kinderen.

speerpunten

Jongeren met een verslaving professioneel helpen

Instellen van een jeugdraadsvergadering

Ouderen in staat stellen thuis te blijven wonen

Bijdrage van ouderen aan de samenleving meer zichtbaar maken

wat wil OpsterLanders

Jongeren met een alcohol en/of drugsprobleem moeten geholpen worden. Professionele inzet is daarvoor noodzakelijk.

Er moet een **jaarlijkse jeugdraadsvergadering** komen, met een bescheiden budget, voor sympathieke voorstellen van de jeugd zelf.

Ouderen moeten in staat worden gesteld om door middel van maatwerkvoorzieningen **zo lang mogelijk thuis of in hun eigen omgeving te blijven wonen.**

Veel ouderen verlenen meer zorg dan ze ontvangen. **Deze ouderen leveren een grote bijdrage aan de samenleving door vrijwilligerswerk.** De gemeente zou deze bijdrage van ouderen meer zichtbaar moeten maken en waarderen.

speerpunten

Meer (digitale) voorlichting aan de bevolking over duurzaam leven

Nachtelijk milieu beschermen

Gratis ledlampen voor alle huishoudens als eenmalige aanbieding

Afvalscheiding aan de bron

Blikvangers langs fietstroutes van scholieren

Lening met een lage rente voor isolatievoorzieningen aan woningen.

Woningen en bedrijfsgebouwen voorzien van zonnepanelen.

HOOFDSTUK 6 MILIEU EN DUURZAAMHEID

wat wil OpsterLanders

Een goed milieu is van levensbelang. Overheid en bevolking zijn daarvoor samen verantwoordelijk, maar de gemeente heeft wel de taak om een duurzame leefwijze te stimuleren door voorlichting.

Ook het **nachtelijk milieu** (denk aan de dieren), de donkerte, moeten we beschermen. **Overbodige verlichting** moeten we tegengaan en regelgeving hierover moet beter gehandhaafd worden.

We moeten ledlampen aan mensen met een laag inkomen gratis verstrekken.

OpsterLanders vindt dat drankpakken, petflessen en ander recyclebaar plastic **gescheiden moet worden opgehaald**. Opsterland moet schoner. Er ligt te veel rommel op straat en dat leidt tot vervuiling, vernieling en verloedering. Het is beter om meer energie te steken in het voorkomen dan in het opruimen.

Daarom vindt OpsterLanders, dat obstakels, onnodige borden en bouwsels weggehaald moeten worden. **Plastic moet apart bij de bron ingezameld** worden en er moeten meer blikvangers komen langs de fietsroutes naar en van de scholen.

OpsterLanders heeft in 2008 een voorstel gedaan om een **gratis energiebox aan de minima te verstrekken**. In 2009 hebben wij een ruimer voorstel ingediend met een pakket voorstellen waaronder:

- het verstrekken van een set ledlampen aan alle huishoudens;
- het verstrekken van een garantie lening met een lage rente voor isolatievoorzieningen;
- het in samenwerking met de agrariërs realiseren van een biomassa-installatie als ontwikkeling van de tweede bedrijfstak;
- het voorzien van woningen en bedrijven van zonnepanelen.

speerpunten

Duurzaamheid hoog op de agenda

Beëindiging samenwerking met Omrin inzake de afvaloven.
Een jaarlijkse besparing van gemiddeld € 40 per huishouding.

wat wil OpsterLanders

Omdat er nu geen geld is, richten we ons er op om in de komende raadsperiode de **duurzaamheid hoog op de agenda** te zetten en bij het beschikbaar komen van gelden hieraan prioriteit te geven boven andere wensen die geld kosten.

OpsterLanders vindt dat de noodzaak van de nieuwe dure afvaloven bij Harlingen niet overtuigend is aangetoond. OpsterLanders heeft in de raadsvergadering van 9 november een **interpellatie ingediend om nog meer geldverspilling aan een nieuwe afvaloven te voorkomen.**

speerpunten

Bestrijding werkloosheid en crisis

OpsterLanders zal zich inzetten om alsnog de Groene Long onbebouwd te laten.

Duurzame renovatie en opvulling van leegstand in plaats van nieuwbouw

Iedereen aan het werk en/of vrijwilligerswerk.

Een plan voor de arbeid om jaarlijks 25 mensen aan werk te helpen.

HOOFDSTUK 7 DUURZAAM WERKEN EN WONEN

wat wil OpsterLanders

OpsterLanders heeft in 2009 een voorstel ingediend om de economische crisis en werkloosheid te bestrijden. Een groot aantal voorstellen uit dit plan, waaronder de investering in woningbouw en duurzaamheid zijn door de gemeenteraad overgenomen.

OpsterLanders heeft zich verzet tegen bouwen in de Groene Long en heeft daarom tegen het plan De Vlecke gestemd.

OpsterLanders heeft verschillende voorstellen gedaan om duurzaam te bouwen.

In Fryslân is de totale bevolking stabiel, in sommige gemeenten zelfs licht dalend. Opsterland is een aantrekkelijke woongemeente en kan door migratie uit de Randstad nog een lichte stijging van het inwoneraantal verwachten.

Maar Opsterland is geen groeigemeente. Er is geen behoefte aan forse nieuwbouw. **Duurzame renovatie en opvulling van leegstand gaan voor nieuwbouw.**

Grootschalige werkgelegenheidsprojecten zijn evenmin nodig. Wel zal de bedrijvigheid bij de tijd moeten zijn waardoor ook voor goed opgeleide jongeren werkgelegenheid in de eigen regio beschikbaar is. **OpsterLanders blijft zich daarom inzetten voor werkgelegenheid** in midden- en kleinbedrijf, bijvoorbeeld in duurzaam toerisme, bij de uitvoering van energiebesparingsprojecten, kleinschalige (o.a. biologische) landbouw, zorgprojecten, telecommunicatiehulpmiddelen voor de zorg, fitness, ontwerp bureaus, hergebruik kunststofreststoffen, enz. Kleinschaligheid heeft daarbij onze voorkeur.

Een **werkgelegenheidsfonds** om werklozen met een uitkering aan werk te helpen, vinden wij noodzakelijk. De bedrijvencontactfunctionaris zal als hoofdtaak moeten krijgen in de 'markt' arbeidsplaatsen te zoeken en te creëren.

speerpunten

Afrekenen op prestatie

Hergebruik karakteris-
tieke gebouwen

Woningen bouwen op
basis van behoefte

Inbreiding gaat voor
boven uitbreiding

Vol is vol

Bouwmassa is
uitgesloten

Klimaatneutraal bouwen

Zonnepanelen

Geen bebouwing van
de Groene Long

wat wil OpsterLanders

De **kosten van reïntegratiebureau's moeten transparant** zijn en er moet worden **afgerekend op geleverde prestaties**. Bijvoorbeeld alleen betalen als een persoon aan werk wordt geholpen.

Het **stimuleren van eerlijke handel** (fairtrade) blijft onze aandacht houden.

Vrijkomende karakteristieke oude (school)gebouwen willen we **gebruiken als lokale broedplaatsen** voor jonge bedrijven, ateliers, opslagplaats voor verenigingsarchieven, woonwerkgemeenschappen enzovoorts.

Zo bewaren we de geschiedenis van onze omgeving. Later kunnen de mensen hun kleinkinderen nog laten zien, waar pake of beppe op school hebben gezeten.

Woningbouw: de bouw van woningen moet worden afgestemd op de behoefte. Voor jongeren, ouderen al dan niet met zorgvoorzieningen, en voor mensen met beperkingen.

Woningbouw moet bij voorkeur plaatsvinden in de dorpen op open plekken (inbreiding), en door vrijkomende gebouwen om te vormen tot wooneenheden.

Leegstand werkt verloedering in de hand. Appartementen moeten in de centra worden gebouwd waar ook de voorzieningen zijn, en niet in uitbreidingsgebieden.

Nieuwe uitbreidingsgebieden moeten we voorkomen. Indien toch nodig zoeken we ze op vrijvallende terreinen en niet in natuur- en landschappelijk waardevolle gebieden. Als de bouwcapaciteit in de dorpen bereikt is dan zal noodzakelijke bouw moeten plaatsvinden in **Gorredijk** en in **Ureterp**.

We willen **klimaatneutraal bouwen** waarbij alleen duurzaam (FSC-gecertificeerd) hout wordt gebruikt.

Er moet een gemeentelijke subsidieregeling komen om de plaatsing van zonnepanelen te stimuleren. Ook andere alternatieve energiebronnen zoals biomassa dienen optimaal worden ingezet. Het composteren van gft-afval dient te worden gestimuleerd, evenals het hergebruik van regenwater.

De bebouwing van een deel van de Groene Long in Gorredijk moeten we tegengaan.

speerpunten

OpsterLanders is voor realisering centrumgebied Oost in Gorredijk met een nieuwe Skans

Alleen bouw van woningen die passen in het karakteristieke beeld van Bakkeveen

wat wil OpsterLanders

Het centrumgebied Oost in Gorredijk moet worden gerealiseerd.

De hoogte van de gebouwen/appartementen moet worden beperkt.

OpsterLanders is voorstander van een realisering van dit gebied met een nieuwe Skans.

Bij verplaatsing van de Skans moet het vrijkomende gebied worden heringericht met woningen.

De invulling van de hoek Mjumsterwei/Tsjerkewal in Bakkeveen

moet **in overeenstemming zijn met woningen die passen in**

het karakteristieke beeld van Bakkeveen. Een grote bouwmassa is niet toegestaan.

speerpunten

Ondersteuning cultuur
en cultureel erfgoed

Cultuur in het raads-
programma

Voorzieningen centrum
voor Kunsten A7 in
Skans

Meer kunstwerken in
de dorpen

Gemeentelijk beleid
beeldbepalende wo-
ningen en gebouwen
en financiële onder-
steuning

HOOFDSTUK 8 CULTUUR

wat wil OpsterLanders

OpsterLanders vindt, dat de gemeente de **Friese taal en cultuur sterker moet ondersteunen en behoud van cultureel erfgoed moet stimuleren.**

OpsterLanders heeft een amendement ingediend om ook cultuur in het raadsprogramma op te nemen.

Dit amendement heeft de raad aangenomen, waardoor we meer kansen hebben waardevolle cultuur/monumenten te behouden en lelijkheid tegen te gaan.

De **energiemaatregelen** voor Museum Opsterlân moeten uitgevoerd worden. OpsterLanders is een groot voorstander van ontwikkeling **kunstzinnige vorming** op de basisscholen.

Voorzieningen binnen het voormalige Centrum voor Kunsten A7 moeten eventueel in de nieuwe Skans worden voortgezet.

In elk dorp moeten we **kunstwerken plaatsen** om de cultuur-historie van Opsterland te verbeelden.

We willen alle beeldbepalende woningen en gebouwen in kaart brengen. Sloop moet worden voorkomen. Er is al veel onnodig verloren gegaan! We willen dat plannen voor behoud en opknappen beleidsondersteuning krijgen en dat hiervoor financiële middelen beschikbaar komen.

speerpunten

De Groene Long
behouden

Investeren in natuur
en milieu als compen-
satie van gebruik van
agrarische grond voor
woningbouw en bedrijf-
sterreinen.

Dierenwelzijn en
biologische teelt

Duurzame landbouw
en toerisme

Voorwaarden scheppen
voor uitbreiding van
de tweede tak van
agrariërs

HOOFDSTUK 9 NATUUR, LANDBOUW, RECREATIE EN VERKEER

wat wil OpsterLanders

De bescherming van de natuur is geen luxe maar zeer noodzakelijk, want de natuur is de indicator van de toestand van de wereld waarin wij leven en waarvan wij afhankelijk zijn.

Daarbij gaat het niet alleen om de 'grote' natuur, de realisering van de Ecologische Hoofd Structuur, maar ook om de natuur in het agrarisch gebied en in onze leef- en woonomgeving.

Verlies van natuur in het open buitengebied door aanleg van bedrijventerreinen en woonwijken **moeten we compenseren door in natuur en milieu te investeren**. Een deel van de winst op grondverkoop kan hiervoor worden aangewend.

Het platteland, het buitengebied zoals wij dat kennen, is een cultuurlandschap dat in nauw samenspel tussen mens en natuur gevormd is.

OpsterLanders vindt dat het buitengebied natuurlijk agrarisch moet worden/blijven.

We denken dat in een goed beleid de belangen van boeren, natuur en recreatie elkaar kunnen versterken. Economische en ecologische duurzaamheid kunnen hand in hand gaan.

Dierenwelzijn is belangrijk evenals uitbreiding van de **biologische teeltwijze**. Wij verzetten ons tegen megastallen en intensieve veehouderij. Afremming van het gebruik van (niet-biologisch) vlees vinden wij een van de middelen om de CO₂-uitstoot (is op dit moment 12% van de totale CO₂ uitstoot) te verminderen. Vrijkomende agrarische grond kunnen we **benutten voor (productie)bos**.

Een (familie)boerenbedrijf kan zich beter handhaven door **duurzaam toerisme** en/of door het bieden van zorg, dan door grootschaligheid.

Door samenwerking met particulieren, agrariërs, bedrijfsleven en overheid kan de **realisering van een biomassa-installatie** als tweede bedrijfstak zorgen voor extra inkomen.

speerpunten

Schone en veilige
speelplekken

Betere en meer
fietsenstallingen

Om de investeringen
in het recreatiebeleid
op een hoger niveau te
brengen voeren we een
toeristenbelasting in

Stop de geldverslinden-
de projecten. Betekent
minimaal € 3,1 miljoen
meer reserves

Betere afstemming
busvervoer op behoefte
reizigers

Onderzoek project
Polderhoofdkanaal

wat wil OpsterLanders

Er moeten meer veilige en schone speelplekken komen in de dorpen.

Uitbreiding van de waterrecreatie door kleine aanpassingen aan vaarten, kanalen evenals verbetering van onze fietspaden en fietsenstallingen (bijvoorbeeld bij busstation Gorredijk) **krijgt onze steun.**

OpsterLanders heeft het recreatiebeleid van de gemeente volop gesteund. Recreatie is een belangrijke pijler voor de lokale economie. De gemeente steekt daar veel geld in. OpsterLanders is voorstander van invoering van een toeristenbelasting. De opbrengst is niet bedoeld om tekorten te dekken, maar om in de recreatievoorzieningen te besteden.

Stop de geldverslindende projecten! De gemeente moet geen geld steken in projecten als verbetering van de provinciale weg Drachten naar Oosterwolde (N381) (€ 2,1 miljoen).

Het aanleggen van een **treinverbinding langs de A7** vormt een forse aanslag op het natuur- en cultuurlandschap en **steunen wij in de huidige vorm niet.**

Bij de inkoop van busvervoer moeten we **rekening houden met de schooltijden van MBO'ers en HBO'ers en volwassenen.** Gemeente en provincie moeten zoeken naar betere openbaar vervoersvoorzieningen in de dorpen op het platteland. Combinatie van vervoer voor schoolkinderen en gehandicapten en openbaar vervoer.

OpsterLanders heeft in september 2009 een voorstel ingediend om het **voorbereidingsproces van het project Polderhoofd-kanaal en de financiële overschrijdingen bij dit project te onderzoeken.** De raad heeft dit voorstel overgenomen.

speerpunten

Een eigen budget voor ieder dorp

Snelle bouw van een brede school in Lippenhuizen

Dorpsbelangen meer betrekken bij keuzes

Een veel betere communicatie tussen gemeente en dorpsbelangen

Dorpen ondersteunen bij opstellen en uitvoeren van dorpsvisie

Dorpen met een hart

Fitnessapparaten plaatsen in de dorpscentra

Ieder dorp een brede school, dorpshuis of dorpssteunpunt

Dorpsgericht werken in elk dorp

Beschikbaar stellen eigen budget dorpsbelangen

HOOFDSTUK 10 LEVENDIGE DORPEN MET GOED BASISONDERWIJS

wat wil OpsterLanders

OpsterLanders heeft in 2008 meer **aandacht gerealiseerd voor de noodzakelijke voorzieningen in de dorpen en voor een eigen budget voor ieder dorp.**

We zetten ons nu in voor een snelle bouw van een **brede school in Lippenhuizen.**

OpsterLanders vindt, dat het **bouwen van nieuwbouwlocaties met een centraal punt grote voordelen biedt.**

De betrokkenheid van de dorpsbewoners is dan beter te stimuleren. Dit leidt tot een grotere saamhorigheid en een actievere opstelling van mensen binnen hun gemeenschap.

De dorpen in onze gemeente hebben gelukkig een springlevend verenigingsleven.

OpsterLanders maakt zich sterk om **in ieder dorp een brede school/dorpshuis met sociaal/culturele activiteiten voor jong en oud te realiseren/behouden.**

Zo'n breed levendig dienstencentrum kan de dorpen levendig maken en houden.

OpsterLanders vindt dat er in elk dorpscentrum/gebouw enkele fitnessapparaten moet worden geplaatst.

OpsterLanders ondersteunt initiatieven om **in elk dorp een dorpssteunpunt** in stand te houden, waar mensen terecht kunnen voor vragen op het gebied van zorg, administratieve hulp en klusjes in en rond het huis.

Het dorpsgericht werken moet in elke dorp gerealiseerd worden.

Alle Plaatselijke Belangen/dorpsraden moeten over een **eigen budget** beschikken om onderdelen uit de dorpsvisie uit te voeren, zoals de inrichting van eigen voorzieningen.

speerpunten

Friese taal en cultuur ondersteunen

Leegstaande winkels en panden vullen met nieuwe winkels

Financiële obstakels zal de gemeente moeten wegnemen

Parkeren in de centra blijft gratis.

Openbare ruimte herinrichten tot aantrekkelijke verblijfsgebieden

wat wil OpsterLanders

In en vanuit de basisschool moet **ruimere aandacht** zijn voor de **Friese taal**. Op de basisscholen moet **meer aandacht besteed** worden aan **natuur- en milieueducatie**. We moeten stimuleren dat er een werkervaringplaats voor conciërgewerk op de basisscholen komt.

Het winkelbestand moet worden versterkt. OpsterLanders wil zich er actief voor inzetten dat zich in leegstaande winkels en bedrijfspanden in onder andere Gorredijk vervangende winkels of bedrijven vestigen.

De bedrijvencontactfunctionaris zal daarin initiatief moeten nemen en creatieve oplossingen bedenken/aanbieden. Indien nodig moet de gemeente (voor)financiering ondersteunen.

Het parkeren in de centra moet gratis blijven. Wel moeten we bekijken of we slimmer met parkeerruimte kunnen omgaan zodat er meer ruimte ontstaat. **Het per fiets winkelen moeten we stimuleren.**

De middenstand en het bedrijfsleven zijn erbij gebaat dat verblijf in de openbare ruimte gezellig en aantrekkelijk is. Plannen daartoe moeten we met de ondernemersverenigingen uitwerken.

speerpunten

De gemeente moet zorgvuldiger begroten en beter toezicht houden op verstrekte subsidies.

Uitgaven naar beneden

Besparen van € 1 op elke € 3 subsidie.

Geld voor nieuw beleid door achterhaalde projecten te schrappen. Minder geld besteden aan externe adviesbureaus

Samen met andere gemeenten pleiten voor uitbreiding gemeentelijk belastinggebied

HOOFDSTUK 11 FINANCIËEL BELEID

wat wil OpsterLanders

OpsterLanders heeft bij de begrotingsbesprekingen 2010 aangegeven, dat er fouten zitten in de opzet van de begroting. **Er kan geld voor nieuw duurzaam beleid gevonden worden, als we achterhaald beleid schrappen.**

Met betrekking tot de gemeentefinanciën kiezen wij ervoor om de tering naar de nering te zetten. **Wij draaien aan de knop voor de uitgaven en niet aan de inkomstenknop.**

In verband met de zware financiële gevolgen van de recessie en de lagere uitkeringen van het rijk willen we een efficiencyslag maken. **Gezamenlijke inkoop, slimmer werken, minder kosten.**

Een bezinning op gemeentelijke taken en ambities is onafwendbaar. We ontkomen niet aan een vermindering van personeel.

Een onderzoek door de rekenkamer naar de doelmatigheid van subsidieverstrekking kan geld opleveren. **Inzet: van elke €3 moeten we €1 besparen.**

Geld voor nieuw duurzaam beleid kunnen we vinden door oude prestigeprojecten te schrappen. Bovendien moeten we minder geld uitgeven aan externe adviesbureaus. **Groene raad is niet duur!**

Onze inzet zal zijn om de OZB niet te verhogen. De gemeente moet zich meer inzetten om de uitkering uit het Gemeentefonds aan te vullen met andere bronnen dan de OZB. Zij zal de krachten moeten bundelen met andere gemeenten om te pleiten voor een uitbreiding van het gemeentelijke belastinggebied onder gelijktijdige vermindering van de uitkering uit het gemeentefonds. Hierdoor bereiken we dat het rijk om de eigen financiële huishouding op orde te krijgen minder greep heeft op het gemeentefonds.

speerpunten

Bestuurlijke samenwerking en gemeentelijke herindeling

Overdracht van taken van rijk en provincie met voldoende geld leiden tot een verzwaring van de verantwoordelijkheden van de gemeente

Samenwerking met West- en Ooststellingwerf

Uitvoerende taken van de gemeenten bundelen. Er is efficiency te bereiken en kostenbesparing

HOOFDSTUK 12 INTERGEMEENTELIJKE SAMENWERKING/ HERINDELING

wat wil OpsterLanders

OpsterLanders heeft een initiatiefvoorstel ingediend over de bestuurlijke samenwerking en gemeentelijke herindeling.

Een pleidooi voor samenwerking met de gemeenten Oost- en Weststellingwerf wat kan leiden tot fusie van deze gemeenten. Hieraan was een referendum gekoppeld om de inwoners daarover mee te laten beslissen. Op 9 november 2009 is dit aan de orde geweest. Helaas was er bij de huidige raad geen draagvlak om dit onderwerp nu in de publieke discussie te brengen.

De toekomstvisie Romte en Ferskaat van Opsterland stelt nog de zelfstandigheid van de gemeente voorop. Dat was 2008. Maar de tijd staat niet stil en de ontwikkelingen gaan snel. Gemeenten krijgen steeds meer taken overgedragen van rijk en provincie. Vooral in deze tijd van recessie. Om die taken aan te kunnen en een goede dienstverlening aan de inwoners te garanderen is een bepaalde schaal van gemeentegrootte gewenst. Die schaal kan liggen bij 30.000, 40.000 en meer inwoners. Gemeenten elders in Fryslan spelen daarop in. Opsterland moet meer doen dan afwachten.

OpsterLanders is van mening dat eventuele knelpunten bij uitvoering van taken het beste **door samenwerking met de gemeenten in de Zuidoost hoek** kunnen worden opgelost. Waarom precies die samenwerking staat in ons voorstel op de website van OpsterLanders: www.opsterlanders.nl

Samenwerking kan plaatsvinden op terreinen zoals sociale zaken, personeelszaken, voorlichting en communicatie, inkopen en aanbestedingen, belastingheffingen, sport, onderwijs en subsidieverleningen.

In deze tijd van recessie zal samenwerking op uitvoerend terrein leiden tot **efficiency en kostenbesparing**.

OpsterLanders pleit voor een Bedrijfsverzamelgebouw voor de uitvoerende taken van deze drie gemeenten.

speerpunten

Samenwerking kan opmaat zijn voor fusie

Traject pas inzetten na consultatie van de inwoners door referendum

wat wil OpsterLanders

Deze samenwerking kan de opmaat vormen tot **gemeentelijke herindeling/fusie van gemeenten**.

Dit besluit zal niet eerder mogen worden genomen dan na een **referendum** onder de bevolking. **Elke andere fusie/samenvoeging** met gemeenten in de omgeving **wijst OpsterLanders af**.

